



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09-346/08.02.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация за специалност код **8150101** „Фризьорство“ от професия код **815010** „Фризьор“ от професионално направление код **815** „Фризьорски и козметични услуги“.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	815	Фризьорски и козметични услуги
Професия	815010	Фризьор
Специалност	8150101	Фризьорство

Утвърдена със Заповед № РД09-346/08.02.2021 г.

София, 2021 г.

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалност код **8150101 „Фризьорство“**, професия код **815010 „Фризьор“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия „Фризьор“, специалност „Фризьорство“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – осемнадесет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
- критериите за оценяване на резултатите от обучението;
- система за оценяване;
- препоръчителна литература.
- Приложения:
 - а. Примерен изпитен билет;
 - б. Примерно индивидуално задание;
 - в. Примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията, се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача се определят към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:

- целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
- представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
- продължителност на работа с теста;
- начин на оценяване на резултатите от теста.

2. Методически указания за комисията по оценяване

Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността, се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ

Изпитна тема № 1: Подстригване на дамска коса

Предварителна подготовка за работа - подготовка на необходимите инструменти и пособия за работа. Подготовка на косата за подстригване – измиване, грижа за косата (поставяне на балсам, маска, ампула), поставяне на пелерина, разресване, разпределяне на сектори. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето. Описание на видовете дамско подстригване. Етапи на работа. Техника на изработване. Заключителен етап при извършване на услугата - стилизиране със сешоар и четка, оформяне на прическа. Хигиена на труда и на работното място. Калкулация на услугата.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Изброява необходимите инструменти и пособия за дамско подстригване	4
2. Описва подготовката на косата за подстригване - измиване, грижа за косата, поставяне на пелерина, разресване, разпределяне на сектори	6
3. Познава видовете анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето	20
4. Познава видовете дамско подстригване и етапите на работа	52
5. Описва заключителния етап при извършване на услугата	8
6. Знае правилата за хигиена на труда и на работното място	6
7. Извършва калкулацията на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: Модни дамски подстригвания

Предварителна подготовка за работа - подготовка на необходимите инструменти и пособия за работа. Подготовка на косата за подстригване - измиване, грижа за косата (поставяне на балсам, маска, ампула), поставяне на пелерина, разресване и разпределяне на сектори. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето. Описание на видовете дамско подстригване: „Подстригване на дълга коса с постепенно напластяване”, „Подстригване на дълга коса на пластове с бретон и без бретон”, „Класическо каре”, „Спускащо каре“, късо дамско заоблено и с деформирана форма. Начини на хващане на ножици и гребен, опъване на пасета, оформяне на линията. Етапи на работа. Заключителен етап при извършване на услугата - стилизиране със сешоар и четка, оформяне на прическа. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Назовава необходимите инструменти и пособия при подстригване	4
2. Описва подготовката на косата за подстригване	6
3. Познава видовете анализи на състоянието на косата и структурните особености на лицето	20
4. Описва етапите на работа при изработване на: „Подстригване на дълга коса с постепенно напластяване”, „Подстригване на дълга коса на пластове с бретон и без бретон”, „Класическо каре”, „Спускащо каре“, късо дамско заоблено и с деформирана форма	46
5. Описва заключителния етап при извършване на услугата	20
6. Извършва калкулацията на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: Подстригване на мъжка коса. Основни видове

Предварителна подготовка за работа на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за работа. Подготовка на косата за подстригване - поставяне на пелерина, разресване. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето. Основни видове мъжки подстригвания: класическо с постепенно преливане (ниско, средно, високо) - описание според овала на лицето. Начини на изработване с ножица, гребен и с електрическа машинка. Заключителен етап при извършване на услугата - измиване, изсушаване със сешоар, оформяне на подходяща прическа. Безопасна работа със сешоар. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия при подстригване	4
2. Описва подготовката на косата за подстригване	6
3. Познава видовете анализи на състоянието на косата и структурните особености на лицето	20
4. Обяснява начина и последователността на изработване на всяко подстригване и анализира оформянето на подстригването	40
5. Описва заключителния етап при извършване на услугата	20
6. Описва правилата за безопасно използване на сешоар във фризьорския салон	6
7. Извършва калкулацията на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: Модни мъжки подстригвания, оформяне на бради и мустаци

Предварителна подготовка за работа - необходими инструменти и пособия. Подготовка на косата и брадата за работа. Поставяне на пелерина и разресване. Анализ на състоянието на косата и брадата, и на структурните особености на лицето. Описание на различните видове модни мъжки подстригвания, бради и мустаци. Начин на изработване. Етапи. Особенности. Заключителен етап при извършване на услугата. Измиване. Оформяне на прическа, бради и мустаци. Безопасна работа с електрическа машинка. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия при подстригване на коса и оформяне на брада и мустаци.	4
2. Описва подготовката на косата и използването на други помощни средства	6
3. Познава видовете анализи на състоянието на косата, брадата и мустаците и структурните особености на лицето	20
4. Описва начина и последователността на изработване на различни видове модни подстригвания и особеностите при оформянето на брадата и мустаците	40
5. Описва заключителния етап при извършване на услугата	20
6. Описва правилата за безопасна работа с електрическа машинка	6
7. Извършва калкулацията на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: Детски подстригвания за момичета и момчета

Предварителна подготовка за работа - необходими инструменти и пособия. Подготовка на косата за подстригване. Поставяне на пелерина, разресване. Описание на видове детско подстригване за момичета и момчета – сравнителна характеристика и приложение в съвременните модни линии. Последователност на работа при различните подстригвания. Етапи. Особенности. Заключителен етап при извършване на услугата. Трудови и хигиенни изисквания при работа. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия при подстригване	4
2. Описва видовете детски подстригвания за момичета и момчета	6
3. Описва начина на работа с ножица и гребен, последователността на етапите и правила при работа	20
4. Сравнява и обяснява класическите детски подстригвания и приложението им при съвременните модни линии	40
5. Прилага техника на работа, подходяща за деца	20
6. Познава трудовите и хигиенни изисквания на работното място	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6: Изработване на дневни прически

Предварителна подготовка на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за изработване на прически, избор на стилизиращи продукти. Видове дневни прически. Анализ на видовете прически. Разлики при изработване на различните видове дамски прически. Фактори, влияещи върху предварителния избор на прическа: подготовка на косата, оформяне, предназначение, възраст, стил. Начин на изработване. Последователност на работа. Основни правила и техника. Заключителен етап при оформяне на дневна прическа - моделиране на прическата с подходящи продукти. Безопасни условия на труд във фризьорския салон. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия за изработване на дневни прически	4
2. Описва видовете дневни прически и използваните и стилизиращи продукти за изработването им	6
3. Формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на прическата	20
4. Анализира, сравнява и обяснява техниките на изработване на видовете дневни прически	40
5. Описва заключителния етап за изработване на дневна прическа	20
6. Познава правилата за безопасни условия на труд във фризьорския салон	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: Изработване на официални прически

Инструменти и пособия за изработване на прически, избор на стилизиращи продукти и аксесоари. Предназначение на официалните прически - булченски, абитуриенски, конкурсни, коктейлни. Анализ на видовете прически и разлики при изработването им. Фактори, влияещи върху предварителния избор. Начин на изработване. Последователност при работа. Използване на подходящи стилизиращи продукти и допълнителни елементи. Заключителен етап при оформяне на официални прически - моделиране на прическата с подходящи продукти. Пожарна и аварийна безопасност във фризьорския салон. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия за изработване на официални прически	4
2. Описва видовете официални прически и необходимите стилизиращи продукти за изработването им	6
3. Формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на прическата	20
4. Анализира, сравнява и обяснява техниките на изработване на видовете официални прически	40
5. Обяснява съвременна техника на изработване на официална прическа и заключителния етап	20
6. Познава правилата за пожарна и аварийна безопасност	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: Изработване на мъжки прически

Предварителна подготовка на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за изработване на прически, избор на стилизацни продукти. Видове мъжки прически. Анализ на видовете прически. Разлики при изработване на различните видове мъжки прически. Фактори, влияещи върху предварителния избор на прическа: подготовка на косата, предназначение, възраст, стил. Начин на работа. Етапи. Особенности. Заключителен етап при оформяне на мъжка прическа - моделиране на прическата с подходящи продукти. Оказване на долекарска помощ при различни видове травми. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия при изработване на мъжки прически	4
2. Описва видовете мъжки прически и необходимите средства за изработването им	6
3. Формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на прическата	20
4. Анализира, сравнява и обяснява техниките на изработване на видовете мъжки прически	40
5. Обяснява съвременна техника на изработване на мъжка прическа и заключителния етап	20
6. Описва правилното поведение за оказване на долекарска помощ при различни видове травми	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: Боядисване на мъжка и дамска коса. Колористика

Цел, същност и приложение на колористиката във фризьорството. Определяне на основните познания при височина на тонове, фонове на изсветляване. Видове бои и действието им върху косата. Видове оксиданти. Състав. Определяне на основни и допълнителни цветове, оттенъци. Техника на безопасност при работа с бои. Предварителна подготовка за работа. Необходими инструменти и пособия. Определяне на допълнителните цветове. Начин на работа - правила, етапи. Анализ на състоянието на косата и определяне процента на белите коси и смес за покритие. Заключителен етап при извършване на услугата. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Познава целта, същността и приложението на колористиката във фризьорството	4
2. Изброява видовете бои и оксиданти и обяснява действието им върху косъма и тяхното приложение	10
3. Изброява необходимите инструменти, пособия и основните познания при височина на тоновете, цветовете и нюансите	16
4. Анализира основните и допълнителните цветове и определя отънъците на цветовете и силата на изсветляващото действие в зависимост от височината на тона	40
5. Изброява видовете оксиданти и тяхното приложение и знае къде е приложим коректора	16
6. Описва изискванията при заключителния етап	10
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: Боядисване на мъжка и дамска коса в тъмни, червени и светли тонове

Предварителна подготовка на необходимите инструменти и пособия. Техника на безопасност при работа. Подготовка на косата за боядисване. Диагностика, необходимост от предварително изсветляване. Диагностициране на косъма. Постигане на точност при избора на цвят. Правилен избор при процента на оксиданта. Начин на работа. Етапи. Правила. Времетраене при биобои, амонячни, безамонячни, временни бои. Заключителен етап при извършване на услугата. Ограничение на вредните фактори при работа с бои. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия, използвани при боядисване на коса	4
2. Познава условията на работа при боядисване и изсветляване на коса в различни тонове и с биобои	6
3. Описва подготовката на косата за боядисване и изрусяване в тъмни, светли и червени тонове и анализира особеностите в тоновата разлика	20
4. Познава таблицата на цветовете, височината на тонове и отънъци, определя състоянието на косата и правилното съчетаване на тоновете	40
5. Обяснява етапите на работа - разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начин за нанасяне на боя, обезцветяващи продукти, биобои, временни, амонячни и безамонячни бои	20
6. Познава мерките за ограничение на вредните фактори при работа с бои	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 11: Удължаване и вграждане на коса. Перуки

Предварителна подготовка на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за удължаване и вграждане на коса, избор на треси. Видове начини за удължаване и вграждане на коса и поставяне на перуки. Подготовка на косата - измиване, изсушаване, поставяне на треси, перуки. Анализ на видовете прически. Разлики при изработване на различните видове удължаване и вграждане на коса и перуки. Фактори, влияещи върху предварителния избор на прическа. Начин на работа. Етапи. Особенности. Заключителен етап при удължаване и вграждане на коса и перуки – моделиране на прическата с подходящи продукти. Уреди и системи за гасене на пожари в студиото за красота. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия при удължаване и вграждане на коса и при поставяне на перуки	4
2. Описва видовете начини за удължаване и вграждане на коса, поставяне на перуки и необходимите средства за изработването им. Изброява видовете перуки	6
3. Формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на удължаване и вграждане на коса и поставяне на перука	20
4. Анализира, сравнява и обяснява техниките на различни начини на удължаване и вграждане на коса и поставяне на перуки	40
5. Обяснява съвременна техника на удължаване и вграждане на коса и поставяне на перука и описва заключителния етап	20
6. Познава необходимите уреди и системи за гасене на пожари в студиото за красота	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 12: Обезцветяване на мъжка и дамска коса – цяла и корени

Предварителна подготовка за работа – необходими инструменти и пособия. Видове препарати за обезцветяване и действието им върху косъма. Подготовка на косата за обезцветяване. Диагностициране на естествения и синтетичния цвят. Правилен избор на продукт и процента оксидант. Предварителна подготовка. Начин на работа. Основни положения и етапи (при дължина на косата под 20 см и над 20 см). Заключителен етап при извършване на услугата. Дезинфекция на работното място. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия, използвани при изрусяване на коса	4
2. Изброява видовете препарати, необходими за обезцветяване на коса и обяснява действието на препарата върху косъма	6
3. Описва подготовката на косата за обезцветяване и анализира особеностите	20
4. Познава таблицата на цветовете и определя състоянието на косата и необходимостта от предварителна подготовка	40
5. Обяснява етапите и метода на работа - разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начин за нанасяне на продукта	20
6. Описва пълно и вярно изискванията за дезинфекция на работното място	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 13: Изработване на кичури, балеаж

Предварителна подготовка за работа - необходими инструменти и пособия. Техника на безопасност при работа. Видове препарати за кичури и действието им върху косъма. Подготовка на косата. Проблеми при изработване на различни видове кичури. Прецизност при определяне процента на оксиданта. Начин на работа. Варианти за изработване на кичури - чрез шапка, фолио, гребен, отворена техника. Начин на изработване на различните видове. Заключителен етап при извършване на услугата. Уреди и системи за гасене на пожари в студиото за красота. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия, използвани при боядисване на коса	4
2. Познава видовете препарати, необходими за изработване на кичури, балеаж и обяснява действието на препарата върху косъма	6
3. Познава условията на работа при изработване на кичури, балеаж	20
4. Обяснява всеки вариант за изработване на кичури – правилна преценка за избор на процента оксидант, приготвянето на продукта и спазване на съотношението, нанасяне, времетраене, тониране	40
5. Обяснява възможността от възникване на проблеми при изработване на кичури, балеаж	20
6. Познава необходимите уреди и системи за гасене на пожари в студиото за красота	6
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 14: Студено дълготрайно къдрене на мъжки и дамски коси

Цел, същност и приложение. Правила за безопасна работа. Предварителна подготовка на работното място - подготовка на инструменти, пособия и материали за работа. Определение за къдрене. Действия на къдрина и фиксажа върху косъма. Начин на работа. Етапи на къдрене, особености, времетраене. Техника на безопасност - вентилация, използване на ръкавици. Калкулация.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Познава целта, същността и приложението на студено дълготрайно къдрене	6
2. Изброява необходимите инструменти и пособия, използвани при студено дълготрайно къдрене	4
3. Формулира предназначението на студено дълготрайно къдрене и дефинира определението за къдрене	6
4. Описва етапите на работа, видовете техники, конкретните правила, особеностите при работа и техниката на безопасност при работа	20
5. Анализира действието на къдрина и фиксажа върху косъма	20
6. Обяснява метода на работа - разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начина на навиване, правилно използване на къдрина и фиксажа	40
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 15: Трайно изправяне на коса. Видове препарати

Цел, същност и приложение. Предварителна подготовка на работното място. Избор на инструменти, материали, препарати и терапии, необходими при трайно изправяне на коса. Видове препарати за трайно изправяне на коса. Правила и особености при работа - диагностика и състояние на косата, интервал на изправяне, етапи, времетраене и действие на препаратите и продуктите върху косата. Заключителен етап - измиване, използване на подхранващи продукти, изсушаване, оформяне на прическата. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Описва целта, същността и приложението на трайно изправяне на коса	6
2. Структурира правилно предварителната подготовка на работното място	6
3. Избира подходящи инструменти, материали, препарати и терапии за трайно изправяне на коса	4
4. Анализира конкретните правила и особености при работа. Сравнява различните състояния на косата и посочва най-подходящия метод на работа	20
5. Обяснява правилата при заключителния етап на работа и използването на подхранващи препарати при манипулацията	40
6. Анализира действието на кератина върху косата	20
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 16: Измивни, подхранващи и стилизиращи продукти за коса

Предназначение на измивните, подхранващите и стилизиращите продукти за коса. Видове продукти и действието им върху косата. Техники за използване на различните видове продукти за коса. Разнообразие и комбиниране на стилизиращите продукти, използвани във фризьорството. Определяне типа коса и подходящите продукти за тях. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Описва предназначението на измивните, подхранващите и стилизиращите продукти за коса	6
2. Изброява видовете измивни, подхранващи и стилизиращи продукти за коса	4
3. Анализира типа коса и определи подходящите продукти за нея.	6
4. Описва начина на използване на различните видове продукти.	20
5. Познава разнообразието и комбинирането на видовете продукти за коса.	40
6. Обяснява действието на продуктите върху косата и резултатите от тяхното използване	20
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 17: Подхранващи терапии за боядисани, обезцветени и естествени коси

Предназначение на подхранващите терапии за коса. Видове продукти и действието им върху косата (кератинови, ботоксови, арганови). Техники за използване на различните видове терапии за коса. Разнообразие и комбиниране на подхранващите терапии, използвани във фризьорството. Начин на работа. Основни правила. Определяне типа коса и подходящите терапии за тях. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Описва предназначението на подхранващите терапии за коса	6
2. Изброява видовете продукти и действието им върху косата	4
3. Анализира типа коса и определи подходящите терапии за нея	6
4. Описва начина на използване на различните видове терапии	20
5. Познава разнообразието и комбинирането на видовете терапии за коса	40
6. Обяснява действието на терапите (кератинови, ботоксови, арганови) върху косата и резултатите от тяхното използване	20
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 18: Новости при боядисване и обезцветяване на мъжка и дамска коса - цяла и корени

Предварителна подготовка за работа - необходими инструменти и пособия. Видове препарати за обезцветяване и действието им върху косъма. Видове бои и действието им върху косъма. Подготовка на косата за обезцветяване/боядисване. Диагностициране на естествения цвят. Правилен избор на процента оксидант. Преподготовка. Начин на работа. Основни положения и етапи (при дължина на косата под 20 см и над 20 см) при обезцветяване. Начин на работа при боядисване. Видове техники. Заключителен етап при извършване на услугата. Калкулация на услугата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Изброява необходимите инструменти и пособия, използвани при обезцветяване на коса	4
2. Познава видовете препарати, необходими за обезцветяване на коса, и обяснява действието на препарата върху косъма.	6
3. Описва подготовката на косата за обезцветяване и анализира особеностите	20
4. Познава таблицата на цветовете, определя състоянието на косата и необходимостта от преподготовка	40
5. Описва правилата за определянето на процента оксидант	6
6. Описва етапите на работа при боядисване и заключителния етап	20
7. Извършва калкулация на услугата	4
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване трите имена на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита част по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Подстригване на дамска коса с оформяне на прическа с четка и сешоар.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- *Да се избират и използват правилно лични предпазни средства, предметите и средствата на труда за изпълнение на конкретната процедура*
- *Да се използват правилно и по безопасен начин предметите и средствата на труда*
- *Да се подредят необходимите инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията за изпълнение на конкретната процедура*

- Да се преценяват типът и видът и да се употребяват целесъобразна продуктите, материалите и консумативите, които ще се използват за конкретната процедура
- Да се работи самостоятелно, с равномерен темп и да се следи за спазване на определеното време
- Да се спазват изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства)
- Да се спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа
- Да се презентира изработеният модел.

1. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства 1.2. Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда 1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за своевременна реакция <i>Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията	2	
2.2. Целесъобразна употреба на материалите	2	
2.3. Работа с равномерен темп за определено време	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица	3	

3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства)	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20
4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното практическо задание		50
6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
Общ брой точки:	100	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалността код 8150101 „Фризьорство“, професия код 815010 „Фризьор“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Фаулър, Дж. Фризьорство. Как да постигнем идеални резултати. Ахат, 2013.
2. Георгиев, Г. Фризьорството от А до Я. Макрос, 2013.
3. Капанов, Кр. Фризьорското изкуство. ЕТ "Стилист Капанов" - Кръстю Капанов, 2013.
4. Авторски колектив. Козметология - стандарти и техники - Том 1 и Том 2, Труд, 2008.
5. Петков, Ж. Косата днес - стъпка по стъпка с Жоро Петков - книги 1, 2, 3, 4, 5. Ентусиаст, 2012-2019.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Емилия Иванова – Софийска професионална гимназия „Княгиня Евдокия”, гр. София
2. Васил Михайлов – Академия и салони „Stephan“, гр. София
3. инж. Керка Андонова – технически координатор

Съгласувано с:

1. Емилия Лазарова – Професионална гимназия по моден дизайн, гр. Велико Търново
2. Ивелина Донева – „Ню Вижън - Ивелина Донева“ ЕООД, гр. Добрич
3. Иванка Бояджиева – Професионална гимназия по транспорт, обслужване и лека промишленост, гр. Добрич
4. Христина Кучиева – Професионална гимназия па текстил и моден дизайн, гр. Варна
5. Айнур Генч – Професионална гимназия па текстил и моден дизайн, гр. Варна

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА,**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професия код 815010 „Фризьор“

специалност код 8150101 „Фризьорство“

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

**Директор/ръководител на обучаващата
институция:**

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за разработване на писмен тест

- **примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори**

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професия „Фризьор“, специалност „Фризьорство“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак ×, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите, преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

- **разработване на тест**

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

1. Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира

II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва

2. Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 15

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.
<i>1</i>	2	3	4	5
Описва целта, същността и приложението на трайно изправяне на коса	6	1	1	
Структурира правилно предварителната подготовка на работното място	6			1
Изброява инструменти, материали, препарати и терапии и обяснява необходимостта от тях. Сравнява крайния резултат при различните техники	4		1	
Анализира конкретните правила и особености при работа. Сравнява различните състояния на косата и посочва най-подходящия метод на работа	20	1		3
Обяснява правилата при заключителния етап на работа и използването на подхранващи препарати при манипулацията	40		1	6
Анализира действието на кератина върху косата	20	1		3
Извършва калкулация на извършената услуга	4		1	
Общ брой задачи:	20	3	4	13
Общ брой точки:	100	6	16	78
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

3. Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума, или фраза или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно.

4. Примерни тестови задачи

4.1. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете кой от изброените цветове е вторичен (допълнителен):

- а) син
- б) зелен
- в) червен
- г) жълт

макс. 2 т.

Еталон на верния отговор: б)

Ключ за оценяване:

- Отговор б) – 2 точки
- При посочени повече от един отговор – 0 точки;
- Всички останали отговори – 0 точки.

4.2. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Определете вярното твърдение:

- а) диагностиката за цвят включва определяне на натуралната база на клиента
- б) диагностиката за цвят включва определяне на растежите
- в) диагностиката за цвят включва определяне на плътността на косата

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

Отговор а) - 4 точки;

При посочени повече от един отговор - 0 точки;

Всички останали отговори - 0 точки.

4.3. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Подредете дадените операции за приготвяне на смес за покритие на бяла коса за топъл нюанс, като ги номерирате по реда на изпълнение.

..... Избиране на натурален златист цвят

макс. 6 т.

..... Определяне на съотношение на смесване

..... Избиране на желан цвят

..... Определяне на подходящ оксидант

..... Определяне на процент бяла коса

Еталон на верния отговор:

3 ... Избиране на натурален златист цвят

5 ... Определяне на съотношение на смесване

2 ... Избиране на желан цвят

4 ... Определяне на подходящ оксидант

1 ... Определяне на процент бяла коса

Ключ за оценяване:

При пълен и верен отговор, съответстващ на еталона – 6 точки;

При всички останали случаи – 0 точки.